

Prioriteringar

Den som vill ägna sig åt att kritiskt granska pseudovetenskap har ingen brist på sysselsättning. Vi möts av en strid ström av pseudovetenskap, och antalet personer som ägnar sig åt att bemöta pseudovetenskap är mycket litet i förhållande till antalet personer som ägnar sig åt att producera och sprida den. Det är nödvändigt för oss som bemöter pseudovetenskapen att prioritera våra insatser. Att "slå på allt som rör sig" är ingen god strategi.

Det är i allmänhet inte heller en god strategi att främst inrikta sig på de "tokigaste", dvs mest felaktiga, varianterna av pseudovetenskap. Oftast är det inte dessa som ger upphov till de största behoven av bemötanden och klagöranden.

Själva definitionen av "pseudovetenskap" ger oss en viktig utgångspunkt för prioriteringen. Pseudovetenskap är så-

dant som utges för att vara vetenskap men inte är det. Av detta följer att de allvarligaste fallen av pseudovetenskap, från rent vetenskaplig utgångspunkt, är de som har högsta vetenskapliga anspråken. Därför måste man särskilt se upp när pseudovetenskapen vinner insteg vid universitet och högskolor. Därför är det mera allvarligt om den får plats på dagstidningars vetenskapssidor än om den blandas upp med det övriga ljuget i skandalpressen. Därför bör man också se mera allvarligt på den "seriösa" astrologin med alla dess högtravande anspråk än på veckotidningshoroskopen. (Och inte låta sig förledas av att "seriös pseudovetenskap" använder fotnötter och ett vetenskapsimiterande språk.)

En annan självklar prioriteringsgrund är den utbredning och det inflytande som pseudovetenskapen får. När en pseudovetenskaplig intiktning t ex startar

egna grundskolor och sjukhus är det hög tid att se upp. Detsamma gäller om den får inflytande över statliga utredningar eller blir anlita av tongivande företag.

Vissa former av pseudovetenskap är mer skadliga än andra. Det gäller t ex rasistisk pseudovetenskap, och det gäller de många riktningar som legitimerar hälsofarligt kvacksalveri.

FOLKVETT arbetar, åtminstone till stor del, efter dessa prioriteringar. Vi avser att ägna särskild uppmärksamhet åt sådana former av pseudovetenskap som uppträder med höga vetenskapsanspråk, som har — eller är på väg att få — en inflytelserik ställning eller som har särskilt skadliga konsekvenser. Att vi lägger särskild tonvikt vid sådana frågor innebär dock inte att andra typer av pseudovetenskap ska gå fria från kritisk granskning. Ingen falsk profet ska kunna känna sig säker.

Antroposofi och AIDS

Enligt antroposofin är bakterier och virus inte orsaker till sjukdomar, utan symptom på sjukdomar. Detta är bakgrunden till att antroposofier motsätter sig såväl vaccination som pastörisering, två viktiga förebyggande åtgärder mot infektionssjukdomar.

Den amerikanske antroposofiske läkaren Robert Gorter höll för ett tag sedan ett föredrag om AIDS, som refereras av Dan Dugan i *The Beacon*, Newsletter of the East Bay Skeptics Society (nov/dec 1990). Gorter förklarar att Ahriman (en av de antroposofiska djävlarerna) ligger bakom AIDS:

"Ahriman har den största effekten på kromosomerna. På tidigt 1970-tal upptäckte den biologiska vetenskapen genmanipulation, hur man kan splittra och sätta samman

kromosomer. Ett år senare blev retrovirus ett kliniskt begrepp. Virus som kunde orsaka cancer spreds aldrig före början av 1970-talet. När människan lärde sig att manipulera gener började naturen också att göra det. Retrovirus är en fråga i världsförmat. Vissa sjukdomar är symptom på en tidsperiod."

AIDS är, enligt Gorter, "en sjukdom som kan floras för närvarande eftersom vår kultur blir mer Ahrimanisk, mer upptagen med definitioner, mer förlitande på intellektet än på hjärtat. Epidemin kan besestras med en förändring av den samhällsliga attityden, en förändring i beteendet."

Folkvännen

Kanske ligger det något i TM-anhängarnas påståenden de lär sig levitera.

I alla fall lär de sig ge väldigt svävande svar på när, var och hur de gör det.